

Od lata do zimy

8 lipca 2023 roku, Zatocze (on-line)

Mariola Abkowicz prowadziła warsztaty genealogiczne dla uczestników II międzynarodowego obozu „Altyn kollar” (Złote ręce) zorganizowanego dla młodzieży karaimejskiej przez Dyрекcję Trockiego Parku Narodowego w Dworze Tyszkiewiczów.

30 lipca – 3 sierpnia 2023 roku, Troki (hybrydowo)

Dziesięcemu letniemu obozowi „Kujaščech” towarzyszyły wieczorne wykłady dla dorosłych (vakarines paskaitas – susitikimus). Odbywały się one w Midrasz w Trokach ze streamingiem dla wszystkich zainteresowanych członków wspólnoty rozproszonych po świecie. Prelekcje zostały zorganizowane przez Fundację Karaimejskie Dziedzictwo i Litewską Karaimejską Wspólnotę Kulturową (Lietuvos karaimų kultūros bendrija). W kolejne wieczory opowieści snuli:

- Adam Dubiński: *Karaimejscy kupcy tytoniowi przelotom XIX i XX wieku;*
- Mariola Abkowicz: *Karaimejskie siedliska w Trokach;*
- Anna Sulimowicz-Keruth: *Dalecy, a bliscy – kontakty między Haliczem a Trokami i Wilnem w dokumentach i fotografiach;*
- Mariola Abkowicz: *Fotografie dzieciństwa;*
- Ina Lavrinovič: *История творческого проекта „Bir bar édi”;*
- Nadežda Zajańkovskaja: *Модницы и модники;*
- Olga Romanovskytė: *Шелумиэль Лопатто (1904.05.14–1923.09.20) – сто лет со дня смерти молодого караимского поэта, общественного и культурного деятеля.*

3 sierpnia 2023 roku, Troki

Odbyła się premiera piosenki pt. „Tanbylahy vachtlej” („O porannym czasie”) w wykonaniu Simony Kaplanovskytė do słów Szełumiela Łopatto. Muzykę napisali Lolita Jolanta Pilčiauskaitė i Albertas Navickas. Autorzy postanowili w ten sposób uczcić 120 rocznicę śmierci Szełumiela

Łopatto – Karaime, wrażliwego i uzdolnionego młodego człowieka, poety, literata i działacza społecznego, który odszedł tragiczną śmiercią w wieku 18 lat. W jego poezji jak w zwierciadle odbija się trudne życie poety, miłość do ludzi i kraju rodzinnego, uczciwość i wrażliwość.

Adam Dubiński opowiada o kupcach tytoniowych

10 sierpnia 2023 roku, Troki

Otwarta została odnowiona przez Trockie Muzeum Historyczne ekspozycja Muzeum Karaimejskiego w Trokach.

Simona Kaplanovskytė, kadr z klipu „Tanbylahy vachtlej”

29–30 sierpnia 2023 roku, Olsztyn

Campus Polska Przyszłości to największy festiwal społeczny w Europie, a w 2023 r. miała miejsce jego 3. edycja. Panele i warsztaty, które odbyły się w jego ramach, dały możliwość dyskusji z ekspertami i wymiany spostrzeżeń, a także były szansą na zadanie istotnych pytań. „Tysiące młodych ludzi tworzy społeczność Campusu, by wspólnie budować Polskę Przyszłości” – czytamy na stronie organizatora. Rafał Trzaskowski, zapraszając do uczestnictwa w tym wydarzeniu, mówił: „Campus Polska daje możliwość rozmowy o tematach, którym w debacie politycznej poświęca się za mało uwagi. W Olsztynie oddajemy debatę publiczną w ręce społeczeństwa”.

W tym roku pośród przeszło 200 wydarzeń (debat, paneli, spotkań z gośćmi z całego świata, warsztatów, koncertów, spektakli teatralnych, spotkań z ludźmi kultury), które zgromadziły ponad 400 gości, mówców i prelegentów, w dwóch panelach pojawiła się tematyka karaimska. Dr hab. Ewa Michna prowadziła debatę pt. „Polska piękna różnorodnością. O mniejszościach narodowych i etnicznych w Polsce”, do udziału w której zaprosiła przedstawicieli trzech mniejszości: najmniejszej (karaimek) – Mariolę Abkowicz, największej (romskiej) – dr Elżbietę Mirgę-Wójtowicz i nieuznanej (śląskiej) – dra Tomasza Słupika. Podjęli oni próbę odpowiedzi na dwa pytania: co z punktu widzenia mniejszości jest największym osiągnięciem państwa polskiego w polityce wobec mniejszości oraz co dla życia i funkcjonowania mniejszości w Polsce jest szczególnym wyzwaniem, co utrudnia życie mniejszościom i działania na ich rzecz. Prelegenci zastanawiali się też nad tym, jak widzą możliwe zmiany w przyszłości, jaka byłaby wymarzona polityka prowadzona przez państwo wobec mniejszości, jak miałyby ona wyglądać, co warto kontynuować, a co wymaga zmiany.

Podczas spotkania „Czytanie *Małego Księcia* w różnych dialektach i językach” prowadzonego przez dra Macieja Mętraka, którego gośćmi byli Maciej Bańdur, dr Karina Firkavičiūtė, Grzegorz Kulik i Piotr Szatkowski, zabrzmiał *Mały Książę* po śląsku, kaszubsku, prusku i mazursku, karaimek i polsku z ust samych tłumaczy. Spotkanie było też okazją do rozmowy o specyfice tłumaczenia klasyki światowej literatury na języki mniejszości.

2–3 września 2023 roku, Gdańsk i Gdynia-Orłowo

Karaimek weekend w Trójmieście! To była rzadka okazja do spotkania w gronie naszej społeczności, pielęgnowania naszego kulturowego dziedzictwa. Przekazujemy je sobie z pokolenia na pokolenie najczęściej w domach. Tym razem dzieci wzięły udział w warsztatach kultury przodków, integrując się z rówieśnikami. Najmłodszy z Gdańska, Warszawy, Szczecina, Krakowa i Oksfordu spędzili razem dwa dni, ucząc się karaimeckiego tańca oraz rodzimych melodii i poznając historię swojej mniejszości.

3 września 2023 roku, Oliwa

Karolina Cicha i Spółka zaprezentowali „Karaimek Mapę Muzyczną” w Oliwskim Ratuszu Kultury podczas finału karaimeckiego weekendu.

5–7 września 2023 roku, Karpacz

XXXII Forum Ekonomiczne, którego tematem przewodnim były „Nowe wartości Starego Kontynentu – Europa u progu zmian”, zostało zorganizowane przez Instytut Studiów Wschodnich. Podczas trzech dni odbyło się ponad 550 debat, w których udział wzięło ponad 8000 uczestników. W tym roku po raz pierwszy pojawiła się tematyka mniejszościowa w sesji pt. „Wielopoziomowe zarządzanie polityką integracji – uchodźcy, migranci, mniejszości narodowe i etniczne w Polsce”.

W debacie prowadzonej przez Dyrektora Wydziału Kultury Urzędu Marszałkowskiego Wo-

Podczas debaty na Campusie Polska Przyszłości

Województwa Dolnośląskiego Olgę Chrebor udział wzięli: Krzysztof Maj – Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego; Bartłomiej Ciężyński – Wiceprezydent Wrocławia, wiceprezydent Europejskiej Koalicji Przeciwko Rasizmowi (ECCAR); Astrid Castelein – Dyrektor Biura Wysokiego Komisarza ds. Uchodźców (UNHCR) w Krakowie; Myrosława Keryk – Prezeska Zarządu Fundacji „Nasz Wybór”; Igor Horków – Przewodniczący Zarządu Przemysłowego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce, Dom Ukraiński w Przemysłu; Mariola Abkowicz – Przewodnicząca Zarządu Związku Karaimów Polskich, Członkini Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. W debacie podjęto temat niezwykle aktualny, którym jest konieczność tworzenia polityk integracyjnych migrantów przez władze samorządowe we współpracy ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych oraz przy wsparciu struktur ponadnarodowych i wyspecjalizowanych organizacji międzynarodowych wchodzących w relacje z władzami regionalnymi i lokalnymi.

7–8, 14–15 października 2023 roku, on-line

W ramach Europejskiego Tygodnia Kodowania odbyły się warsztaty dla dzieci z podstaw programowania pt. „Karaimska przygoda w języku Scratch”.

16 października 2023 roku, Wrocław

Odbyła się premiera „Zakorzenia” – nowego projektu muzycznego, na który złożyły się piosenki ukraińskie, karaimskie i łemkowskie w wykonaniu Michała Kuliczenki i Przyjaciół. Koncert był częścią obchodów „Święta Województwa Dolnośląskiego” – miejsca wielokulturowego, które stało się domem dla przedstawicieli dużej części społeczności ukraińskiej, karaimskiej i łemkowskiej w Polsce.

25–27 października 2023 roku, Wilno

Międzynarodowa konferencja naukowa „Wilno i jego wspólnoty w XIII–XXI wieku: siedem stuleci historii współżycia w mieście. Ku uczczeniu 700-lecia pierwszej wzmianki o Wilnie w źródłach historycznych” nie mogła się obyć bez referatów poświęconych tematyce karaimskiej – polskie środowisko naukowe reprezentowali prof. dr hab. Stefan Gąsiorowski (UJ) i mgr Mariola Abkowicz (UAM).

18 listopada 2023 roku, Poznań

W Osiedlowym Domu Kultury „Bajka” Związek Karaimów Polskich współorganizował Karaimską Sobotę w ramach projektu „Obrzeża polskiej kultury”. Podczas wydarzenia wystąpili Mariola Abkowicz i Martyna Kokotkiewicz z prelekcjami oraz warszawski zespół „Dostlar” z nowym programem tanecznym.

XXXII Forum Ekonomiczne – paneliści po debacie

30 listopada – 3 grudnia 2023 roku, Opole, Katowice

Federalny Związek Mniejszości Europejskich zaprosił przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych na „VII Forum Regionów Mniejszości Europejskich”. Tematem wiodącym obrad były „Języki mniejszości a rynek pracy – szanse

Zespół Dostlar wystąpił podczas „Karaimskiej Soboty” w Poznaniu

i wyzwania”. Wykładowcy i paneliści skupili się na zaletach i problemach dwujęzycznego rynku pracy. Zwrócili uwagę, że osoby posługujące się językiem mniejszości z łatwością znajdują i zmieniają pracę, a także szybciej awansują. Podkreślili także, że lokalny język i kultura są pewną wartością, która może uczynić region bardziej atrakcyjnym dla inwestycji zagranicznych. W Forum na zaproszenie organizatorów wzięli udział członkowie Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych – Grzegorz Kuprianowicz jako reprezentant społeczności ukraińskiej oraz Mariola Abkowicz jako przedstawicielka społeczności karańskiej.

7 grudnia 2023 roku, Wrocław

W Dzielnicy Wzajemnego Szacunku odbył się doroczny panel dyskusyjny „Wojna czy pokój”. W panelu wzięli udział: moderator prof. dr hab. Adam Jezierski, paneliści Mariola Abkowicz, Izabela Koziej, prof. dr hab. Wojciech Szczerba i dr hab. Marcin Szydzisz.

16 grudnia 2023 roku, Poznań

Jako podsumowanie projektu „Obrzeża polskiej kultury” w Osiedlowym Domu Kultury „Bajka” zorganizowano „Bardzo Muzyczny Jarmark Etniczny”. Po kaszubskich Gwiżdżach audycję muzyczną „Instrumentem po mapie” poprowadziła Patrycja Betley, koncert „Zakorzenie” wykonał zespół Michał Kuliczenko i Przyjaciele, a na koniec odbyła się kaszubska potańcówka. Wydarzeniu towarzyszyły świąteczne jadalnie i kaszubskie warsztaty rękodzielnicze.

28 grudnia 2023 r., Warszawa

W Sejmie wiceprzewodnicząca sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych posłanka Monika Rosa (Platforma Obywatelska) spotkała się z delegacją Strony mniejszościowej Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych w składzie Mariola Abkowicz (przedstawicielka mniejszości karańskiej), Bernard Gaida (przedstawiciel mniejszości niemieckiej), Grzegorz Kuprianowicz (przedstawiciel mniejszości ukraińskiej i współprzewodniczący KWRiMniE).

Parlament to świątynia demokracji, właśnie tam w państwie demokratycznym zapadają kluczowe dla obywateli decyzje. Stąd właśnie tam

przedstawiciele mniejszości skierowali kroki, by porozmawiać o sprawach ważnych dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym w obliczu początku działalności nowego rządu Koalicji Obywatelskiej, Trzeciej Drogi i Nowej Lewicy. A spraw i problemów do rozwiązania nie brakuje i często wymagają one bardzo szybkich działań, ponieważ ich brak może mieć złe skutki dla mniejszości...

Przedstawiciele strony mniejszościowej Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości narodowych i Etnicznych podczas konferencji FUEN w Opolu i na spotkaniu roboczym z posłanką Moniką Rosą w Sejmie

Fot. archiwum ZKP

Narodziny, jubileusze i pożegnania

Witajcie wśród nas

ANNA KOBECKA
córka Oli Raciborskiej i Michała Kobeckiego
urodziła się 9 kwietnia 2022 roku.

JANINA KOBECKA
córka Aleksandry z domu Cyran i Jakuba Kobeckiego
urodziła się 7 listopada 2023 roku.

Jubileusz

80-lecie w Wilnie
JAN KAPŁONOWSKI, SYN MICHAŁA
urodzony 09 lipca 1943 roku w Trokach.

Kiop iltar sawłuchta da chajyrda!

Pożegnania

28 września 2023 odeszła w 92 roku życia
IRENA ROBACZEWSKA
urodzona w 22 sierpnia 1932 roku w Trokach.
Spoczęła na cmentarzu karaïmskim w Trokach.

1 grudnia 2023 odeszła w 86 roku życia
GALINA Z TAJMAZÓW FIRKOWICZ
urodzona 29 grudnia 1937 roku w Symferopolu.
Spoczęła na cmentarzu karaïmskim w Trokach.

1 grudnia 2023 odeszła w 77 roku życia
JOANA SAMULEVIČIŪTĖ
urodzona w Nowym Mieście.
Spoczęła na cmentarzu karaïmskim w Nowym Mieście.

27 grudnia 2023 odszedł w wieku 88 lat
LUDWIK KOBECKI
urodzony 2 sierpnia 1935 roku w Trokach.
Spoczął na cmentarzu karaïmskim w Warszawie.

*Kiuczliu Tieńrisi biutiun dunjanyn chajifsunchej
da rachmietliagiej dżantary üstiunia ałarnyn.
Da sahnhej ałarny, da jarłyhasz była eškia ałhej ałarny.
Da Bah Bostanda tochtatchej dżantaryn ałarnyn.
(fragment karaïmskiej modlitwy za zmarłych)*

Pozdrowienia z zaśnieżonych Trok

Fot. Anna Abkowicz

Awazymyz – Nasz Głos Pismo społeczno-historyczno-kulturalne Karaimów

Komitet redakcyjny

Mariola Abkowicz (redaktor naczelna), Adam J. Dubiński,
Hanna Pilecka

Korekta

Barbara Matczak

Layout i łamanie

Leszek Kwiatkowski

Adres redakcji

ul. Powstańców Śląskich 116 m. 54, 53-333 Wrocław
awazymyz@karaimi.org; www.awazymyz.karaimi.org

© Copyright by Bitik, Karaimska Oficyna Wydawnicza

Awazymyz jest udostępniany w trybie Open Access na licencji Creative Commons 4.0 Polska na następujących warunkach: Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach.

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Zrealizowano przy udziale wsparcia finansowego Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Bastyrmach-jazszy jalhyzach tiuziuwcziuiniuń/larniń bahyszlaryn kierti bildi-riadir, dahy icztiagi iszlar da kioñdiariuw ministernyn ahałych bir sahyz-turuszu była uszar bolup jaramejdyr.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Druk i oprawa

Paper & Tinta, www.papertinta.pl

Nakład: 500 egz.

Łamy naszego pisma są otwarte dla wszystkich, którzy zechcą podzielić się wiadomościami z życia Karaimów i ich potomków. Zapraszamy do współpracy.

Osoby pragnące wesprzeć działalność

Fundacji Karaimskie Dziedzictwo

mogą dokonywać wpłat na cele statutowe na rachunki:

Bank Pekao S.A.

22 1240 1125 1111 0010 7312 2127 PLN

32 1240 1125 1978 0010 7312 3023 EUR

Fotografie na okładce: Piotr Spigiel i Marcin Pilecki (s. 1),
Michał Abkowicz, Michał Łyszczarz i Paulina Polak (s. 4).